

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/20/2013
Identifikačné číslo spisu:	3611010181
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Lipovský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:3611010181.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Lipovského a sudcov JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Igora Burgera na neverejnom zasadnutí v Bratislave 26. júna 2013 v trestnej veci obvineného A. A. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a iné, vedenej na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 2T 101/2011, o dovolaní, ktoré podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jozefa Herbuláka, proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne, zo dňa 19. novembra 2012, sp. zn. 3To 101/2012, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného A. A. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Partizánske z 15. mája 2012, sp. zn. 2T 101/2011, bol obvinený A. A. uznaný za vinného zo spáchania

obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

obvinený A. A. dňa 28. apríla 2011 kúpil od nezistenej osoby psychotropnú látku metamfetamín (pervitín), ktorú spoločne s obvinenou F. B. prechovával v mieste bydliska v obci B. č. XX, okres Partizánske, pričom dňa 29. apríla 2011 pri domovej prehliadke v rodinnom dome č. XX v obci B., okres Partizánske, bola nájdená a zaistená 1 plastová injekčná striekačka objemu 2 ml, ktorá obsahovala 1,201 gramov metamfetamínu s priemerným obsahom 62,0 % hmotnostných, ktoré množstvo predstavuje 19-75 obvykle jednorazových dávok drogy, pričom metamfetamín je v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných, psychotropných látkach a prípravkoch zaradený do II. skupiny psychotropných látok, obvinený A. A. sa skutku dopustil napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 28. novembra 2007, sp. zn. 3T 121/07, právoplatný 28. novembra 2007, odsúdený

pre zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 roky a 8 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, z výkonu ktorého bol podmiennečne prepustený dňa 18. mája 2009 so skúšobnou dobou na 6 rokov.

Okresný súd obvinenému A. A. podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia. Súčasne súd obvinenému podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. uložil ochranný dohľad na 12 mesiacov. Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. súd obvinenému uložil aj ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Proti rozsudku Okresného súdu Partizánske podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Trenčíne uznesením z 19. novembra 2012, sp. zn. 3To 101/2012, podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda že zásadným spôsobom bolo porušené právo obvineného na obhajobu, § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom a § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Porušenie práva na obhajobu videl obvinený v tom, že súdy zistili počet obvyklých jednorazových dávok zaistenej drogy len všeobecne a nie s ohľadom na jeho pomery ako konzumenta (resp. osoby závislej od pervitínu). V konaní pritom navrhoval doplnenie dokazovania aj v tomto smere, najmä vypočutím znalcov. Pokiaľ sa jeho obhajca vyjadril, že na vypočutí znalcov netrvá, s týmto obvinený nesúhlasil, a preto súd mal vykonať dokazovanie vypočutím znalcov. Nespochybňoval právo súdu rozhodnúť o tom, aké dôkazy sa vykonajú, pokiaľ však súd nevykoná dôkazy navrhnuté obvineným, ktorých vykonanie je potrebné z hľadiska následnej právnej kvalifikácie skutku, súd týmto konaním porušil jeho právo na obhajobu.

Ďalej v dovolaní namietal nezákonnosť domovej prehliadky. Poukazoval na to, že v zmysle § 100 ods. 1 Tr. por. príkaz na domovú prehliadku musí byť vydaný písomne a musí byť odôvodnený. V príkaze sa uvedie opis veci alebo opis osoby, ktorá sa má zaistiť pri domovej prehliadke, ak je známa. V predmetnom príkaze súd uviedol, že prehliadka sa vykoná za účelom zaistenia „omamných a psychotropných látok doposiaľ presne neurčeného druhu a množstva“, a to napriek tomu, že príkaz bol odôvodnený podozrením, že obvinený mal prechovávať konkrétnu omamnú látku - pervitín v množstve presahujúcom 3 jednotlivé dávky drogy. Taktiež ďalšie definovanie cieľa prehliadky ako „nájsť a zaistiť i ďalších vecí dôležitých pre trestné konanie“ je neakceptovateľné. Ak by súd mohol vydávať príkaz na domovú prehliadku paušálne na zisťovanie akejkoľvek veci, ustanovenie § 100 ods. 1 Tr. por. ukládajúce povinnosť súdu, čo najpresnejšie opísať hľadanú vec, by bolo bez významu.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. videl obvinený v tom, že súdy pochybili v otázke právneho posúdenia skutku. Zo skutkovej vety odsudzujúceho rozsudku vyplýva, že obvinený s F. B. mali spoločne prechovávať injekčnú striekačku s obsahom metamfetamínu. Z uvedeného vyplýva, že hoci mal súd na mysli spáchanie trestného činu spoločným konaním vo forme spolupáchateľstva, túto skutočnosť pri výrokovej časti neuviedol. Poukazoval tiež na to, že súd prvého stupňa sa mal zamerať na zistenie, či skutočne došlo k spáchaniu trestného činu vo forme spolupáchateľstva, pokiaľ tak neurobil, nesprávne použil hmotnoprávne ustanovenie § 20 Tr. zák. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodnutie R 23/2000, v ktorom sa uvádza, že na naplnenie znaku spoločného konania v zmysle § 9 ods. 2 Tr. zák. (teraz § 20 Tr. zák.) je potrebné, aby sa prechovávanie uskutočnilo aj aktívnym konaním toho páchatel'a, ktorý má prechovávanie zabezpečiť, alebo aby k takej súčinnosti došlo aspoň konkludentne. Samotná vedomosť osoby odlišnej od tej, ktorá takú látku zadovážila, o jej ukrytí na mieste obom dostupnom, nestačí na trestnú zodpovednosť tej osoby, ktorá uvedenú látku nezadovážila a

ani s ňou nebola oprávnená disponovať.

Obvinený tiež v dovolaní namietal, že uložený trest je neprimerane prísny. Poukazoval na to, že pod právnu kvalifikáciu § 172 Tr. zák. spadajú dileri drog ako aj konzumenti, u ktorých bolo nájdených aspoň 11 dávok. Hoci trestná sadzba je pre obe skupiny rovnaká, treba dôsledne rozlišovať medzi spoločenskou nebezpečnosťou konania osoby drogovo závislej a dileru, ktorý drogy predáva konečným konzumentom. Tvrdý postih je kontraproduktívny a vedie k pretrhnutiu rodinných a sociálnych väzieb a k zničeniu života u človeka, u ktorého je potrebné uprednostniť liečbu drogovej závislosti pred trestnou represiou.

Vzhľadom na uvedené žiadal, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil, že bol porušený zákon v ustanovení § 20, § 135 a § 172 Tr. zák., § 34 ods. 2 a § 100 ods. 1 Tr. por. a napadnuté uznesenie podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil ako aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, pokiaľ by vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad. Súčasne žiadal, aby dovolací súd podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Trenčíne, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd, ako súd dovolací, síce primárne konštatoval, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1 Tr. por.), že bolo podané oprávneným procesným subjektom (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.); dospel však k záveru, že nie sú splnené dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por.

V dovolaní obvinený namietal, že konaním okresného aj krajského súdu došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, nakoľko sa uvedené súdy nezaoberali zistením počtu obvyklých jednorazových dávok vzhľadom na pomery obvineného ako konzumenta pervitínu.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné stíhanie, je v Trestnom poriadku upravené v ustanovení § 2 ods. 9 Tr. por. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu.

Právo na obhajobu primárne zahŕňa právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Tr. por.), ako aj právo na povinnú obhajobu (§ 37, § 38 Tr. por.). Jednotlivé zložky práva obhajoby v širšom zmysle sú upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Tr. por., ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú teda aj konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

Je potrebné uviesť, že ak mal súd za to, že hodnota drogy je spoľahlivo dokázaná použitím určitého dôkazného prostriedku (aktuálneho znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru) a nepovažoval za potrebné v uvedenom smere vykonať ďalšie dokazovanie, nie je

táto úvaha súdu (a ňou podmienená absencia výkonu ďalších dôkazov) porušením práva na obhajobu v zmysle splnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Zo spisového materiálu vyplýva, že na hlavnom pojednávaní dňa 11. januára 2012 obhajca obvineného žiadal predvolať a osobne vypočuť znalca Kriminalistického a expertízneho ústavu ppl. PharmDr. Jiřího Zapletala a znalcov z odboru psychiatrie za účelom možného zistenia jednorazovej dávky u obvineného A. A.. K tomuto návrhu sa pripojil aj obvinený. Ďalšieho pojednávania dňa 16. apríla 2012 sa obvinený nezúčastnil, pričom svoju neprítomnosť neospravedlnil. Na tomto pojednávaní obhajca obvineného vyslovil, že netrvá na osobnom výsluchu znalca ppl. PharmDr. Jiřího Zapletala a znalcov MUDr. Viktora Segedu a MUDr. Boženy Segedovej. Obvinený sa nezúčastnil ani ďalšieho pojednávania dňa 15. mája 2012, pričom požiadal o ospravedlnenie svojej neúčasti a vykonaní pojednávania bez jeho prítomnosti. Na tomto pojednávaní po súhlase strán predsedníčka senátu prečítala znalecké posudky Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru a znalcov MUDr. Viktora Segedu a MUDr. Boženy Segedovej. V závere pojednávania predsedníčka senátu zisťovala, či strany majú návrhy na doplnenie dokazovania v zmysle § 272 ods. 2 Tr. por., pričom návrhy na doplnenia dokazovania zo strany krajského prokurátora ani obhajcu neboli.

Najvyšší súd poukazuje na to, že osobné vypočutie znalcov by vo vzťahu k dovolacej námietke obvineného nemalo význam, nakoľko zo znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru jednoznačne vyplýva, že znalec predložené množstvo drogy vyhodnotil ako 19-75 jednorazových dávok metamfetamínu. Znalci z oboru psychiatria sa vo svojom znaleckom posudku na otázku určenia jednorazovej dávky drogy pre osobnú spotrebu obvineného vyjadrili, že jednorazová dávka drogy u užívateľov je variabilná a mení sa podľa frekvencií podávania, spôsobu podávania a dokonca i podľa okolností podávania, pričom ani koncentrácia účinnej látky nie je užívateľovi vopred známa. Preto v tomto prípade nie je možné objektívne zistiť množstvo pervitínu, ktoré si obvinený jednorazovo aplikuje.

Vzhľadom na uvedené mal najvyšší súd za to, že dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. naplnený nebol.

Obvinený ďalej uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Zo spisového materiálu je zrejmé, že sudkyňa pre prípravné konanie na podklade návrhu prokurátora Okresnej prokuratúry v Partizánskom vydala dňa 29. apríla 2011 príkaz na domovú prehliadku u A. A. a F. B. v rodinnom dome č. XX v obci B. za účelom zistenia vecí dôležitých pre trestné konanie, a to: omamných a psychotropných látok doposiaľ presne neurčeného druhu a množstva, prípadne nájdania a zaistenia i ďalších vecí dôležitých pre trestné konanie. Dôvodom vydania uvedeného príkazu bolo podozrenie, že v priestoroch rodinného domu sa majú nachádzať omamné a psychotropné látky, prekursori a iné predmety a zariadenia určené na ich nedovolenú výrobu.

Podľa § 100 ods. 1 Tr. por. nariadiť domovú prehliadku je oprávnený predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie. V neodkladných prípadoch tak môže namiesto príslušného predsedu senátu a v prípravnom konaní sudcu pre prípravné konanie urobiť predseda senátu a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie, v ktorého obvode sa má prehliadka vykonať. Príkaz na domovú prehliadku musí byť vydaný písomne a musí byť odôvodnený. V príkaze sa uvedie opis veci alebo opis osoby, ktorá sa má zaistiť pri domovej prehliadke, ak je známa.

Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že príkaz na domovú prehliadku obsahuje všetky zákonné náležitosti a domová prehliadka bola vykonaná zákonným spôsobom (v súlade s § 104 a § 105 Tr. por.). Zo zápisnice o vykonaní domovej prehliadky (č.l. 86-87) jasne vyplýva, že obvinený po predchádzajúcej výzve uviedol, že nemá žiadne omamné látky, má len fajku, bol poučený podľa § 106 Tr. por. o povinnosti strpieť výkon domovej prehliadky, pričom po vykonaní domovej prehliadky vyhlásil, že k priebehu domovej prehliadky nemá námietky a zápisnicu o výkone domovej prehliadky vlastnoručne podpísal.

Ani dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. naplnený nebol.

Dovolacím dôvodom podľa ustanovenia § 371 písm. i/ Tr. por. je, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia: správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní (ktorého správnosť a úplnosť dovolací súd nemôže skúmať a meniť) bol subsumovaný (podradený) pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávnych chýb, taxatívne uvedených ako dovolacie dôvody v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. n/ Tr. por. Mimoriadny opravný prostriedok - dovolanie - neslúži k revízii skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Najvyšší súd sa stotožnil so závermi okresného aj krajského súdu, ktorí konanie obvineného vyhodnotili ako obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/, ods. 2 písm. a/ Tr. zák., nakoľko je nesporné, že obvinený A. spolu s obvinenou F. B. prechovávali psychotropnú látku po určitú dobu v rodinnom dome, v ktorom spolu bývali, pričom obvinený A. už bol za taký čin odsúdený rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 28. novembra 2007, sp. zn. 3T 121/2007, právoplatným 28. novembra 2007.

Trestnoprávny postih prechovávateľa omamnej alebo psychotropnej látky, jedu alebo prekurzora podľa § 172 ods. 1 Tr. zák., v prípade spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, prichádza do úvahy tak u páchatel'a, ktorý si nechal niektorú z uvedených látok prechovávať, ako aj u toho, kto také prechovávanie realizoval (prechovávanie pre seba alebo pre iného). Samotná vedomosť osoby odlišnej od tej, ktorá takú látku zadovážila, o jej ukrytí na mieste obom dostupnom, nestačí na trestnú zodpovednosť tej osoby, ktorá uvedenú látku nezadovážila a ani s ňou nebola oprávnená disponovať.

Ako vyplýva z výpovedí obvineného A. A., ako aj obvinenej F. B., z prípravného konania, metamfetamín v injekčnej striekačke nájdený pri domovej prehliadke rodinného domu č. XX v obci B. zaobstaral obvinený A. dňa 28. apríla 2004 za účelom spoločného užitia pre neho a obvinenú, pričom obvinená B. sama vypovedala, že z uvedenej striekačky už užíli 1 dávku. Z uvedeného je zrejmé, že obvinená B. nielen že mala vedomosť o prechovávaní zadováženého metamfetamínu, ale toto prechovávanie aj iniciovala za účelom vlastného užitia drogy.

Dovolaciemu súdu neuniklo pochybenie okresného súdu (a následne aj krajského súdu), keď pri právnej kvalifikácii skutku súdy nezohľadnili spáchanie trestného činu formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. Najvyšší súd však poukazuje na ustanovenie § 371 ods. 5 Tr. por., podľa ktorého dovolací dôvod podľa odseku 1 písm. i/ nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného. Keďže uvedeným pochybením nedošlo k zmene postavenia obvineného A. A., dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. považoval najvyšší súd za nedôvodný.

V súvislosti s námietkou obvineného, týkajúcej sa neprimeranosti uloženého trestu, Najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že táto nenapĺňa žiadny dovolací dôvod tak, ako to má na mysli ustanovenie § 371 ods. 1 Tr. por., a preto sa ňou dovolací súd nezaoberal.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd, bez meritórneho preskúmania veci, na neverejnom zasadnutí konštatoval, že je zrejmé nenaplnenie dôvodov dovolania uplatnených obvineným, a preto tento mimoriadny opravný prostriedok podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.